

DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2021-267-3-41-47>

УДК 339

ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗ НА ФОРМУВАННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Христенко Л.М., Крамчанінова А.О., Швецова О.В.

THE IMPACT OF GLOBAL THREATS ON THE FORMATION OF TRENDS IN INTERNATIONAL TRADE

Khrystenko L.M., Kramchaninova A.O., Shvetsova O.V.

У статті розглянуто стан та тенденції розвитку міжнародної торгівлі в контексті сучасних глобальних викликів та загроз. Дане дослідження розглядає фактори, що впливають на зовнішню торгівлю, зокрема в контексті посилення глобалізаційних та інтеграційних процесів, що відбуваються у світовій економіці. Динаміка обсягів світової торгівлі товарами та послугами відбиває результати економічних наслідків, спричинених кризою у поєднанні з пандемією COVID – 19. Аналізуючи подальші тенденції розвитку міжнародної торгівлі, автори дійшли висновку, що в більшості розвинених країн під впливом глобальних загроз існує реальний політичний сентимент до економічного суверенітету. Збільшення ризиків впровадження обмежувальної політики торгівлі підштовхне компанії до часткової релокалізації виробничої та комерційної діяльності й наданню переваги національним і регіональним ланцюжкам постачань.

Ключові слова: міжнародна торгівля, глобалізація, експорт, імпорт, криза, пандемія, ризики, тенденції.

Постановка проблеми. Відповідно до досягнень глобальних цілей тисячоліття, торгова міжнародна політика має відігравати важливу роль у підвищенні рівня розвитку людського потенціалу та досягненні стійкого зниження бідності шляхом розширення ринків, підвищення продуктивності праці та прискорення передачі технологій, а також сприяння сталому розвитку [1].

Концепція глобалізації передбачає зростання економічної взаємозалежності країн усього світу як результат збільшення обсягів і різноманітності міжнародних угод з товарами, послугами та світовими потоками капіталу, а також завдяки все більш швидкій і широкій дифузії технологій.

Визначивши технології та інновації як найважливіші рушійні сили економічного зростання, World Trade Organization (WTO) підкреслює, що технологічні інновації та їх передача важливі для досягнення цілей сталого розвитку та забезпечення економічної безпеки країн.

Як зазначено у [2], стан світової торгівлі та кон'юнктури світових ринків товарів і послуг обумовлений численними факторами, включаючи рівень розвитку матеріального виробництва, сфери послуг, фінансової, інформаційної та транспортної інфраструктури, а також соціально-політичними процесами в різних державах та рівнем сформованих торгово-економічних відносин між країнами.

Пандемія COVID-19 породила найглибші явища економічного спаду, які ми зараз спостерігаємо. Торгівля була серйозно порушена шоком попиту та пропозиції. Випуск товарів різко впав, і супроводжується втратою робочих місць та зростанням соціальної напруги. Тож ключовий виклик для політиків та економістів полягає в здатності закласти основи стійкого відновлення економіки та забезпечення економічної стійкості.

Для прийняття правильних рішень щодо того, як керувати економікою до етапу відновлення, виникає потреба в дослідженні глобальної макроекономічної динаміки та аналізі чинників, що впливають на стан та кон'юнктуру світових ринків товарів і послуг з метою виявлення можливих подальших тенденцій розвитку світової торгівлі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Різні аспекти розвитку міжнародної торгівлі, досліджували ряд науковців, зокрема Д. Джоббер, І. Дюмулен, К. Карагоз, Н. Фролова, Б. Рендер, Дж. Фитцсимонс, К. Хаксевер, О. Богашко та ін. Однак, глобалізація та інтеграційні процеси економіки породжують все нові виклики та суперечності, вирішення яких вимагає вивчення проблем, пов'язаних з тими змінами, що відбуваються в рамках світового господарства, і зокрема, в міжнародних економічних відносинах на тлі глобальних загроз. З урахуванням цього факту принципового значення набувають дослідження найбільш істотних проявів глобальних загроз і виявлення характеру їх впливу на тенденції розвитку майбутнього міжнародної торгівлі.

Об'єктом дослідження є міжнародна торгівля.

Предметом дослідження є вплив глобалізації та загроз, які вона породжує на формування глобальних тенденцій та розвиток сфери міжнародної торгівлі.

Метою дослідження є висвітлення та аналіз факторів, та закономірностей, які впливають на стан та тенденції міжнародної торгівлі в контексті глобалізації та сталого розвитку. Для досягнення вищезазначеної мети дослідження доцільним є аналіз кон'юнктури світових ринків та визначення негативних та позитивних факторів впливу на обмін між країнами з урахуванням глобальних викликів.

Матеріали й результати дослідження. Міжнародна торгівля є складним явищем, через підвищену мінливість середовища, у якому вона відбувається. Економічні суб'єкти постійно розширюють межі економічного зростання, технологій, культури та політики, які своєю чергою змінюють навколишнє глобальне суспільство та глобальний економічний контекст.

Безперервне формування та поглиблення міжнародного поділу праці, розвиток його нових видів (наука та інформаційні технології постійно змушують міжнародну торгівлю змінювати свою діяльність), утворюють стійку основу для міжнародної економічної інтеграції.

Але є і негативні аспекти, які гальмують процес повної інтеграції у світову економіку багатьох найбідніших країн.

Дослідження наслідків глобалізації та регіоналізації для світу показали, що не всі країни в рівній мірі інтегровані у світову економіку. У той час як розвинені країни та країни що розвиваються інтегрувалися один з одним все більше, менш розвинені залишаються осторонь від процесу глобальної інтеграції [3].

Чинникам, що заважають розкриттю економічного потенціалу, та не допускають вихід таких країн на глобальні ринки є:

- розриви у виробничому потенціалі
- брак диверсифікації видів експорту
- слабе управління економікою
- інституційні обмеження
- високі торгові витрати,
- протекціоністська торгова політика та інші торгові бар'єри, що спричиняють завищені ціни.

Саме на розв'язанні таких суперечностей наголошує Світова організація торгівлі (СОТ) (англ. World Trade Organization, WTO).

Бурхливе зростання міжнародної торгівлі, яке відбувалось у світі донедавна, було обумовлене процесами політичної, економічної, фінансової глобалізації та лібералізації.

Одночасно ці процеси також здатні породжувати певні загрози, які виявляються надто потужними саме через глибоку і всебічну інтеграцію. Негативні явища через глобалізацію стають також більш глобальними за розміром і наслідками [4].

Як зазначалось раніше, міжнародна торгівля є важливим стимулом для зростання світової економіки та за своєю динамікою традиційно значно випереджає показники зростання світового виробництва, але затяжний спад у світовій торгівлі, спричинений кризою у поєднанні з пандемією, позначився зниженням обсягу світової торгівлі відносно валового внутрішнього продукту, та обвалив ринки розвинених країн і країн, що розвиваються.

Згідно з даними World Trade Organization (WTO) світова торгівля продовжує концентруватися серед основних трейдерів: десятка найкращих торговців товарами, та комерційними послугами складають трохи більше ніж половину світової торгівлі (рис. 1) [5]. ЄС-27, Китай і Сполучені Штати залишаються трьома найбільшими світовими гравцями в міжнародній торгівлі

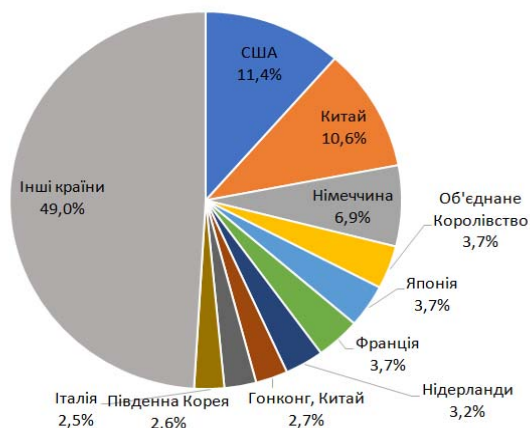

Рис. 1. Частка у світовій торгівлі провідних експортерів товарів та послуг, 2019

Джерело: WTO та UNCTAD у співпраці з ІТС та UNSD [5,6]

Важливою особливістю міжнародної торгівлі є її географічна і товарна структура. Тож варто зауважити, що на світову ринкову кон'юнктуру впливає рівень сформованих торгово-економічних відносин між країнами та їх інтеграційними блоками.

У зв'язку з цим, слід відзначити, що ЄС є найбільш інтегрованим міжнародним економічним угрупованням з відповідним об'ємом комерційного обміну. На країни ЄС - 27 (Сполучене Королівство залишалось частиною внутрішнього ринку до кінця перехідного періоду 31 грудня 2020 р.) припадає близько 15% світової торгівлі товарами. За оцінкою Евростата на сім найбільших ринків призначення для експорту товарів ЄС - 27 – США, Сполучене Королівство, Китай, Швейцарія, Росія, Туреччина і Японія - припадало майже (59,3%) всього експорту товарів ЄС-27. Слід зазначити, що у 2019 році загальний рівень експорту був на 10,2% вище рівня імпорту.

Протягом 2019 року за даними WTO, усі регіони зафіксували падіння обсягу та вартості торгівлі.

Світова торгівля товарами зменшилась в обсязі на 0,1 %, після зростання на 2,9 % у попередньому році, внаслідок уповільнення світової економіки та затяжної політичної та торгової напруженості між США і Китаєм, яка супроводжувалась активним впровадженням протекціоністських заходів.

Після трьох років ескалації напруженості та використання тарифів і нетарифних бар'єрів між США, Канадою та Китаєм мова йде про стратегію часткового розмежування. Це призведе до того, що Китай буде змушений різко скоротити торгівлю з Північною Америкою, замінюючи її внутрішньою міжрегіональною торгівлею. Але, як відзначають Г. Фаррелл та А. Ньюман [7], економіки таких країн, як Китай і США, занадто тісно переплетені, щоб їх можна було легко «роз'єднати», не викликаючи хаосу у глобальному масштабі.

Крім того, вартість і обсяги світового товарного експорту значно впали в першій половині 2020 року через пандемію COVID-19.

Нові експортні замовлення на виробництво та послуги, які демонструють індекси (PMI), зафіксували різке скорочення у другій половині 2019 та в першому і другому кварталах 2020 року [6] та склали 32,2 та 29,8, відповідно, у порівнянні з базовим значенням 50.

Зміни в показниках PMI, як правило, сигналізують про зміни в реальних товарообігах.

Поширення COVID-19, особливо в США і Європі, супроводжується поширенням відновлення заходів ізоляції. Це значно пригнічує міжнародні поїздки та пов'язані з ними витрати.

Найбільш помітно внаслідок цих заходів постраждав міжнародний сектор послуг. Світова торгівля комерційними послугами зросла лише 3,3 % у 2019 році, сповільнившись із 8,4% зростання у 2018 році, зі загальмованим зростанням у всіх основних секторах та спадом транспорту.

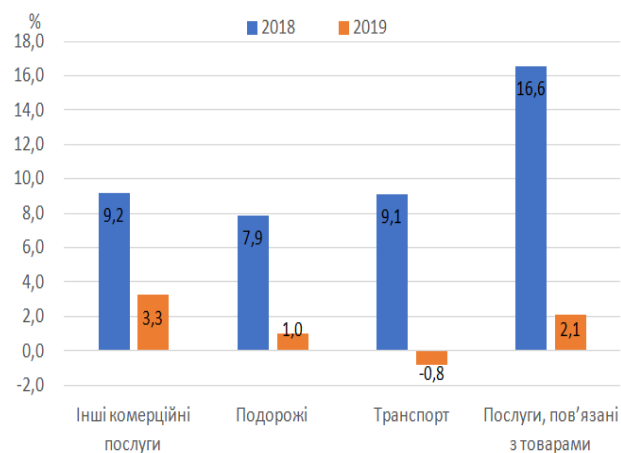

Рис. 2. Світовий експорт комерційних послуг за секторами, 2018 та 2019 роки

Джерело: WTO та UNCTAD у співпраці з ITC та UNSD [5,6]

Глобалізації виробництва і торгівлі сприяли значні технічні зміни в транспортному секторі. Тож цілком зрозуміло, що глобалізація виробництва супроводжує глобалізацію транспорту і торгівлі, вони функціонують взаємопов'язано, доповнюючи одна друга.

Масштаб, обсяг та ефективність міжнародних перевезень продовжували зростати з 1970-х років. Угоди про торгівлю збільшують розвиток транспортних мереж і торгових потоків після посилення інтеграції. Але останнім часом експорт транспортних послуг зменшився на 0,8 %, внаслідок чого торгівля товарами похитнулася, а експорт подорожей зростав лише на 1 %.

Так, наприклад, за даними FlightRadar24 авіаперевезення та транспорт рухнули через введені суворі обмеження подорожей. (рис.3)

У 2020 році обсяг комерційних рейсів знизився на 41,7%, досягнувши найнижчих показників в середині квітня і трохи відновившись до середини серпня, після чого темпи зростання сповільнилися. В грудні у період різдвяних та новорічних свят, комерційний трафік трохи поліпшив існуючі показники, скоротившись лише на 36,5% у порівнянні з аналогічним періодом 2019 року [8].

Це немає повної статистики, однак вартість і обсяги світового товарного експорту у 2020 році прогнозуються значно нижче рівнів 2019 року. Це буде найнижче зростання для обсягів товарного експорту після фінансової кризи 2008 року.

Така ситуація не тільки безпосередньо негативно впливає на перспективи розвитку багатьох країн у всьому світі, але і породжує все більше питань щодо відкритості у сферах торгівлі, міграції та глобалізації в цілому.

Протягом багатьох років відкритість торгівлі значною мірою сприяла розширенню участі країн, що розвиваються у світовій економічній простір шляхом укладання багатосторонніх угод та формування складних ланцюжків постачань, що привело до широкого, хоча і нерівномірного економічного зростання.

Зараз саме відкритість зовнішньоекономічного курсу країн стала основною причиною зниження економічної безпеки на глобальному та національному рівнях, що неминуче позначиться у майбутньому на основних принципах організації міжнародної торгівлі.

Розуміння рушійних сил цієї тенденції, своєю чергою, сприяє прийняттю більш ефективних стратегічних рішень з мінімізації економічних наслідків і побудови більш сильної й стійкої системи в довгостроковій перспективі.

На сьогодні найбільш поширеними ризиками для міжнародної торгівлі є:

- протекціонізм і торгові війни. Існують дуже реальні соціальні та політичні ризики того, що в решті решт отримують підтримку прихильники концепції економічного суверенітету, це призведе до ширшого впровадження обмежувальної політики торгівлі.

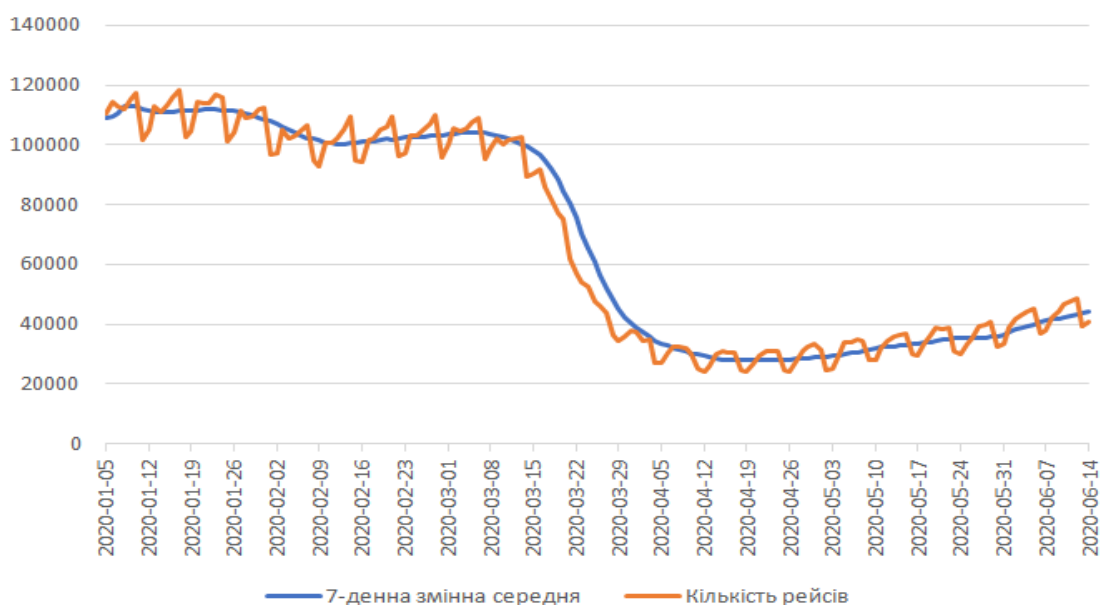

Рис. 3. Глобальні комерційні рейси на день, січень 2020 - червень 2020

Джерело: FlightRadar24 [8], WTO[5]

- борговий тягар Китаю, США, Італії та ринків, що розвиваються. Уряди країн з ринком, що формується, випустили борг у твердій валюті на суму 124 мільярди доларів протягом першого півріччя 2020 року [9].

- жорсткий Brexit є реальною загрозою для світової торгівлі, особливо в Європі. Майбутні торгові відносини між Великобританією і ЄС все ще виглядають досить складно.

- невизначеність щодо грошово-кредитної політики центральних банків, макроекономічні шоки та фінансова нестабільність.

Рис. 4. Потенційні загрози для світової торгівлі у 2021 р.

Тож розглядаючи безпосередні наслідки загрози у сфері світової торгівлі (рис. 4), варто відзначити й потенційне виникнення негативних ефектів другого порядку, таких як: руйнування ланцюжків поста-

чань, гострий дефіцит ресурсів торгового фінансування, відсутність своєчасного доступу до інформації, яка впливає на торгівлю та інші.

Потенційний вплив коронавірусу на бізнес і ланцюжки поставок, а також на економіку в цілому детально оцінюється у [10].

Для бізнесу торгівля складається з найдрібніших деталей логістики, процедури митних процесів, своєчасного отримання фінансів і наявності більш менш чіткої інформації про те, що можна і чого не можна робити. Без доступу до цих ресурсів постраждає вся глобальна торгова система.

Руйнування ланцюжків постачань з неможливістю їх повного відновлення, в разі якщо деякі підприємства не зможуть пережити кризу і повернутися в бізнес, вплине не тільки на малі та середні підприємства (МСП), які відчувають серйозну негайну нестачу ліквідності через брак доступу до кредитних ліній, але і на більші за розміром підприємства, для яких МСП є ключовими ланками їх ланцюжків постачань [11].

Виявлені багатьма підприємствами в ході поточної кризи матеріально-технічні та інші труднощі, свідчать про можливе формування тенденції поступового відходу від широкого застосування глобальних виробничо-збутових ланцюжків. Зокрема через часткову або повну неможливість забезпечення отримання постачань точно в строк.

Технологічні зміни також впливають на виробничий ландшафт через роботизацію та автоматизацію. Четверта промислова революція вплинула на виробничі витрати, особливо пов'язані з робочою силою. Оскільки значна частка міжнародної торгівлі є результатом порівняльних переваг. Автоматизація та роботизація можуть підірвати стандартні перева-

ги нижчих витрат на робочу силу та зробити виробництво більш продуктивним в інших місцях, наприклад, ближче до основних ринків.

Крім того, оскільки багато країн, що розвиваються, залишаються складними місцями для ведення бізнесу, втрата переваги у вартості робочої сили може підірвати перспективи існуючого вектору розвитку цих країн. Такий сценарій, ймовірно, матиме сильний вплив на характер і обсяг міжнародної торгівлі у майбутньому.

Стосовно фінансової сфери у поточний момент на ринку є достатня ліквідність, але й попит у багатьох секторах світової економіки все ще низький. Коли кордони відкриються і попит зросте, неминуче зросте і дефіцит торгового фінансування. Для підтримки швидкого відновлення економіки необхідні кредити на трильйони доларів. Вочевидь, що при відсутності державного втручання комерційні ринки не матимуть достатньо ліквідності для задоволення цієї потреби.

Ще однією проблемою є те, що окремі компанії стикаються з величезними проблемами з доступом до відповідної інформації. Уряди вживають так багато заходів як на національному, так і на глобальному рівнях для боротьби з пандемією, що навіть більш якісно забезпечені ресурсами транснаціональні корпорації не встигають швидко відстежити й зреагувати на те, що відбувається прямо зараз.

Хоча заведено вважати, що прояви глобалізації характеризуються такими факторами, як розвиток єдиної системи комунікацій [12], однак в умовах пандемії виявилось, що це не працює так, як повинно.

Багато країн не публікують належним чином свої дії або не повідомляють Світову організацію торгівлі. Тож не існує єдиного центру інформації про розвиток торгівлі та змін, що відбуваються на митниці. Найбільше, звичайно, постраждають малі та середні підприємства, у яких найчастіше просто недостатньо ресурсів для відстеження дій іноземних урядів, через що вони стають ще більш уразливими для різноманітних ризиків.

У [13,14] розглядається можливість усунути деякі слабкі сторони глобалізації, зокрема за рахунок істотної зміни глобальної системи з точки зору місця розташування діяльності, що створює додану вартість. Це передбачає більш регіональну світову економіку, з метою досягнення кращого балансу між національними і міжнародними інтересами, ефективністю і стійкістю глобальних ланцюжків поставок.

Тож в кінцевому підсумку для успішного відновлення торгівлі країнам потрібно як найшвидше знайти шляхи для відновлення вільного потоку товарів, капіталу, людей та інформації. Чим скоріше й успішніше уряди зможуть цього досягти, тим легше буде боротися з все більш наростаючим протекціоністським тиском.

На внутрішньому рівні від держав це вимагатиме використання всіх важелів для мінімізації еко-

номічного збитку, зменшення нерівності, а також вмілого обміну повідомленнями.

На зовнішньому – це вимагатиме посправжньому скоординованих загальнодержавних зусиль, спрямованих на створення нових правил цифрової торгівлі та електронної комерції. Це також стане найважливішим вектором поліпшення організації роботи та розвитку СОТ.

Висновки. У роботі визначено найбільш поширені в останній час ризики, що виникають у сфері міжнародної торгівлі.

Аналізуючи закономірності, які впливають на подальші тенденції у сфері світової торгівлі, автори дійшли висновку, що в більшості розвинених країн під впливом глобальних загроз існує реальний політичний сентимент до економічного суверенітету, який надалі збільшує ризики впровадження обмежувальної політики торгівлі з посиленням протекціоністських заходів.

Збільшення числа економічних проблем, посилення впливу націоналізму і політики протекціонізму, технологічні зміни, що впливають на порівняльні переваги нижчих витрат на екологію та робочу силу, підштовхнуть компанії до часткової релокалізації комерційної діяльності й надання переваги національним і регіональним ланцюжкам поставок. «Вузким місцем», що потребує уваги є пошук шляхів відновлення вільного сполучення між країнами, більш активне сприяння процесам цифровізації економіки, підвищення доступу до торгового фінансування та інформації, що впливає на торгівлю.

Л і т е р а т у р а

1. Цілі сталого розвитку 2016-2030 / Офіційний веб-сайт ООН. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia>.
2. Богашко О.І. Глобальні тенденції розвитку міжнародної торгівлі та кон'юнктура світових ринків товарів і послуг. Розвиток міжнародної торгівлі в умовах глобальних економічних дисбалансів : матеріали виступів Всеукраїнського форуму з проблем міжнародних економічних відносин (11 квітня 2019 року). Житомир: ЖДТУ, 2019. 311 с. с. 27-30. URL: https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/forum_2019osnova-2-2.pdf
3. Kim, Sangmoon and Hangshin, Eui, 2002. "A Longitudinal Analysis of Globalization and Regionalization in International Trade: A Social Network Approach", *Social Forces*, 81 (2), pp. 445-468.
4. Крамчанинова М. Д., Вахлакова В. В. Пандемії як загрози нового типу для економічної безпеки в умовах глобалізації. *Бизнес Інформ.* 2020. №11. С. 18–23. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-18-23>
5. UNCTAD, URL: <https://stats.unctad.org/handbook/Introduction.html>
6. World trade and GDP, 2019-2020. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2020_e/wts2020chapter03_e.pdf
7. Farrell, H., and A.L. Newman (2020). Chained to Globalization: Why It's Too Late to Decouple. *Foreign Affairs* 99(1): 70-80.

8. Flight tracking statistics // <https://www.flightradar24.com/data/statistics>
9. International Monetary Fund, SPEECH "Restoring Sustainable Flows of Capital and Robust Financing for Development". URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2020/07/09/sp070820-restoring-sustainable-flows-of-capital-and-robust-financing-for-development>
10. Dun and Bradstreet (2020). Business Impact of the Coronavirus: Business and Supply Chain Analysis Due to the Coronavirus Outbreak. Special Briefing, February, New Jersey.
11. WTO report examines impact of COVID-19 pandemic on small businesses. URL: https://www.wto.org/english/news_e/news20_e/msmes_03jun20_e.htm
12. Фролова Н. С. Современные тенденции развития международной торговли в условиях глобализации. Вестник евразийской науки. 2017. №3 (40). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sovremennye-tendentsii-razvitiya-mezhdunarodnoy-torgovli-v-usloviyah-globalizatsii>
13. Enderwick, Peter and Buckley, Peter Jennings, Rising Regionalization: Will the Post-COVID-19 World See a Retreat from Globalization? (August 31, 2020). Transnational Corporations Journal, Vol. 27, No. 2, 2020.
14. Buckley, P. J., and N. Hashai (2020). Scepticism Towards Globalisation and the Emergence of a New Global System. Global Strategy Journal 10(1): 94-122

References

1. Tsili stalogo rozvitku 2016-2030 / Ofitsiyniy veb-sayt OON. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholitia>
2. Bogashko O.L. Global'nyye tendentsii rozvitki mezhdunarodnykh trgov i kon'yunktura trgovykh rinkiv tovarov i posylok. Miroyvyye torgi v umovakh global'nykh ekonomicheskikh. - Zhitomir: ZHDTU, 2019. 311 s. s. 27-30. URL: https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/forum_2019osnova-2-2.pdf
3. Kim, Sangmoon and Hangshin, Eui, 2002. «Prodol'nyy analiz globalizatsii i regionalizatsii v mezhdunarodnoy trgovle: podkhod sotsial'noy seti», Social Forces, 81 (2), pp. 445-468.
4. Kramchaninova M. D., Vakhlakova V. V. Pandemiya yak zagrozi novogo sposoba ekonomicheskoy bezpeki v umovakh globalizatsii. Biznes Inform. 2020. №11. S. 18-23. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-18-23>
5. UNCTAD. URL: <https://stats.unctad.org/handbook/Introduction.html>
6. World trade and GDP, 2019-2020. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2020_e/wts2020chapter03_e.pdf
7. Farrell, H., and A.L. Newman (2020). Chained to Globalization: Why It's Too Late to Decouple. Foreign Affairs 99(1): 70-80.
8. Flight tracking statistics // <https://www.flightradar24.com/data/statistics>
9. International Monetary Fund, SPEECH "Restoring Sustainable Flows of Capital and Robust Financing for Development". URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2020/07/09/sp070820-restoring-sustainable-flows-of-capital-and-robust-financing-for-development>
10. Dun and Bradstreet (2020). Business Impact of the Coronavirus: Business and Supply Chain Analysis Due to

- the Coronavirus Outbreak. Special Briefing, February, New Jersey.
11. WTO report examines impact of COVID-19 pandemic on small businesses. URL: https://www.wto.org/english/news_e/news20_e/msmes_03jun20_e.htm
12. Frolova N. S. Sovremennyye tendentsii razvitiya mezhdunarodnoy trgovli v usloviyah globalizatsii. Vestnik yevraziyskoy nauki. 2017. №3 (40). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sovremennye-tendentsii-razvitiya-mezhdunarodnoy-torgovli-v-usloviyah-globalizatsii>
13. Enderwick, Peter and Buckley, Peter Jennings, Rising Regionalization: Will the Post-COVID-19 World See a Retreat from Globalization? (August 31, 2020). Transnational Corporations Journal, Vol. 27, No. 2, 2020.
14. Buckley, P. J., and N. Hashai (2020). Scepticism Towards Globalisation and the Emergence of a New Global System. Global Strategy Journal 10(1): 94-122

Khrystenko L.M., Kramchaninova A.O., Shvetsova O.V. The impact of global threats on the formation of trends in international trade

The article considers the state and trends of international trade in the context of current global challenges and threats. This study emphasizes the importance of international trade in promoting the global goals of society. Based on the analysis of the scientific and information base of the study, the negative aspects that inhibit the process of entering the global trade markets of the poorest countries have been identified, which significantly hinders the disclosure of their economic and trade potential. The study also examines the main factors influencing foreign trade, in particular in the context of the intensification of globalization and integration processes taking place in the world economy in recent times. The current state and conditions of world markets for goods and commercial services show a decline in world trade relative to gross domestic product. Such dynamics of world export and import trade in goods and commercial services reflects the results of the economic consequences caused by the crisis in combination with the COVID - 19 pandemic. In the commercial services sector, the largest decline is observed directly in transport and travel. The paper identifies the most common recent risks affecting the nature and volume of international trade. It is also noted that in order to increase the resilience of economic entities, it is necessary to find ways to restore free communication between countries, more actively promote the processes of digitalization of the economy, increase access to information and trade finance. Analyzing further trends in international trade, the authors concluded that in most developed countries under the influence of global threats there is a real political sentiment towards economic sovereignty, which increases the risks of further implementation of restrictive trade policies with the strengthening of protectionist measures. Increasing the number of economic problems and increasing the influence of nationalism and protectionist policies will push companies to localize their business and give preference to national and regional supply chains.

Key words: international trade, globalization, exports, imports, crisis, pandemic, risks, trends.

Христенко Лариса Миколаївна – к.е.н., доцент кафедри «Публічного управління, менеджменту та маркетингу» Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, e-mail: hristenkoln@gmail.com

Крамчанінова Аліна Олексіївна – здобувач 1 курсу магістратури за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, e-mail: alina.kramchaninova4b@gmail.com

Швецова Ольга Вячеславівна – здобувач 2 курсу бакалаврату за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини» Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, e-mail: olhashvetsova2001@gmail.com

Стаття подана 24.02.2021.